

Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende

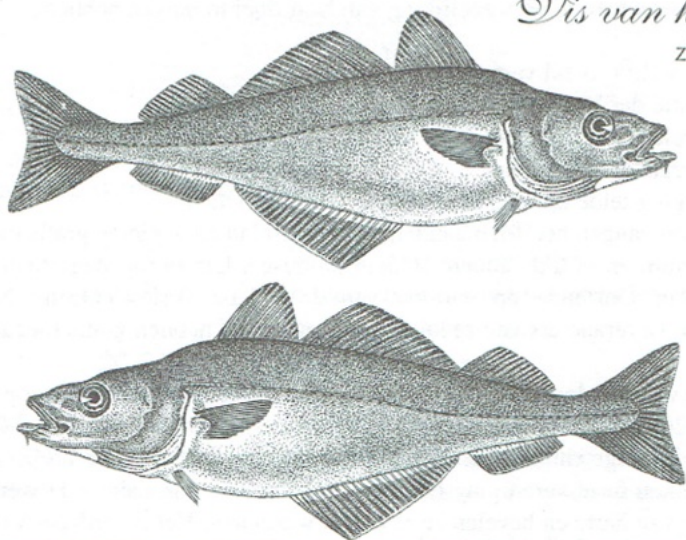
V.Z.W.

(volwaardig afgekort V.N.A.O.-v.z.w.)

(Bestemming)

Driemaandelijks tijdschrift - 2de trimester 2003 - nr. 52
Bijlage: Folder "De Baai van Heist". Afgiftekantoor Oostende 1

Vis van het jaar
zie blz. 24

In dit nummer :

Groepsreis Cambon - Wat is Paradiso? - Nieuw belevingsmuseum te Oudenaarde -
Gifgassen op de Paardenmarkt - Windmolenmark - Een nieuw natuurreservaat aan de
Vlaamse Kust - De Noordzee te Brussel - Van sterren die niet aan de hemel staan -
Nicolas VIAL - Limbeurs - Kantien Vismijn - Radarketen -
De Prangenhof - BVC-kust

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium Oostende werd gesticht op 1 juli 1990 als feitelijke vereniging. Op 24 februari 1997 werd de feitelijke vereniging omgevormd tot een vereniging zonder winstoogmerk volgens de wet van 27 juni 1921. De statuten verschenen in het Belgisch Staatsblad op 24 april 1997 in de bijlage onder het nummer 5954 blz. 3308 en 3309

De vereniging : « V.N.A.O. -V.Z.W.»

heeft volgens art.3 van de statuten volgende doelstellingen:

1. Een beweging op gang te brengen ten gunste van het Stedelijk Noordzee-Aquarium Oostende en alles te doen wat van aard is om de publieke belangstelling ervoor te stimuleren.
2. Bij te dragen tot het verrijken van het patrimonium van het Stedelijk Noordzee-Aquarium Oostende
3. Voor haar leden natuur- en milieu-educatieve programma's uitwerken in verband met de fauna en flora van de zee.
4. Het bevorderen van de maritieme cultuur. Zonder dat deze opsomming beperkend is organiseert zij volgende activiteiten : studies, voordrachten, excursies, tentoonstellingen, uitgaven van drukwerken enz.

De vereniging mag alle handelingen verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks met de verwezelijking van haar doel te maken hebben.

V.N.A.O.-V.Z.W. is lid van :

De Federatie der Vrienden van de Musea van België

De Culturele Raad van Oostende

De Milieuraad van Oostende

De vereniging telde op eind december 2001 : 786 leden

De leden ontvangen het driemaandelijks contactblad en genieten gratis toegang tot het Aquarium en ook de andere stedelijke musea. Dit wordt toegestaan door het Stadsbestuur Oostende op vertoon van de lidkaart Vriendenkring Noordzee-Aquarium. Leveranciers van zeebiologisch materiaal hebben gratis toegang.

U kan lid worden door overschrijving van een jaarlidgeld van 7 euro op rekening 280-0706209-86 van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Visserskaai Oostende. Een extra bijdrage van steunende leden is van harte welkom. Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan. Het Noordzee-Aquarium is gans het jaar geopend op alle week-ends en dagelijks van 1 april tot 30 september. Openingsuren: van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur. Op aanvraag voor groepen en scholen zijn er rondleidingen met gids en vertoon van een informatiefilm op elke dag van het jaar. Aanvraag daartoe dient gericht aan havenkapitein-directeur P.Vermandel, Sluis Demey te 8400 Oostende - tel. 059/3216 69

Groepsreis naar Paradisio te Cambron Casteau in Henegouwen

. donderdag 15 mei 2003 .

Opstapplaatsen: 8.15 u. Café Tivoli - Dr. Edw. Moreuxlaan Oostende
8.30 u. Parking PMI (John Bauwens Visserijschool)
Mercatorlaan Oostende

Reisprogramma: 10 u. Aankomst te Cambron voor de Privilegedag
Ontvangst met koffie en ontbijtkoek
eerste bezoek aan het Paradisiopark
12.30 u. Middagmaal

MENU

Aperitief-Kirr witte wijn

**

Vischarlottes met groenten

**

Gevogeltebout met druiven,
gebakken aardappelen, groenten

**

Appelpudding met kaneel

**

koffie

**

brood, wijn en water inbegrepen

Na de maaltijd verder bezoek aan het park

Show met roofvogels

15.30 u.

Vertrek naar Oudenaarde

16.30 u.

Bezoek aan het nieuwe museum van de
Ronde van Vlaanderen

20.30 u.

Terug te Oostende

Prijs per persoon 50 euro

In deze prijs is inbegrepen: Busreis heen en terug, toegang Paradisio, ontbijt, middagmaal, toegang Ronde van Vlaanderen, fooi chauffeur.

Wie mee wil reserveert eerst zijn plaats telefonisch bij R. Coelus tel. **059 236 237** (best 's middags of na 19 uur). Betalen vooraf door overschrijving op rek. **280-0706209-86** van Vriendenkring Noordzeeaquarium Oostende ten laatste tot 7 mei. Enkele dagen vooraf aan de reis ontvangen de deelnemers nog een brief.

Er wordt een bus ingelegd van 50 personen.

Wat is Paradisio ?

Een enorm groot dierenpark met een fantastisch aquarium

men duizenden dieren van over de hele wereld kan bewonderen in een paradijselijk omgeving.

Sinds de oprichting van het park gebeurde een gestadige uitbreiding met het hoogtepunt in 2003.

In 2003 pakt Paradisio uit met een drijvende stad op één van de meren. Deze futuristische boot is 100 meter lang, 33 m. breed en omvat vier verdiepingen. Op de boot MERSUS EMERGO ontdekt u het uitgebreid verhaal over zeeën en continenten. Walvisjacht, handel in

ivoor en krokodillen- en slangenhuiden, de bedreiging van soorten wereldwijd, de misdaad tegen de biodiversiteit.

Waar aanvankelijk Paradisio meer een vogelpark was is er nu de uitbreiding gekomen waar vooral zeldzame water- en landdieren te zien

zijn, maar ook giraffen, nijlpaarden en andere grote zoogdieren. Het apeneiland van het amazoneewoud laat je genieten van de acrobatie van de doodshoofdaapjes. De maki's met hun zebraplumstaarten zijn primaten van Madagaskar die je zullen begroeten. Zeehonden, zeeleeuwen en pinguïns vinden hun gading in de Algoa Bay. Je kan wandelen in een reuzevolière met honderden

gevleugelde dieren om en rond je. Deze volière die hoger is dan de bomen, is ook de grootste van Europa.

Oasis is een serre van 7000 m² waarvan het dak kan opengeschoven worden, waarin een weelderige vegetatie is van tropische planten,

waar exotische land- en waterdieren in de vijvers hun gading vinden samen met tropische bosvogels.

In het vroegere grote kasteel dat centraal gelegen is werd een aquarium ingericht waarvan de kostprijs 300 miljoen Bef. was.

Fauna van de koude zeeën is er te zien, het kleurrijke van de koraalriffen en tropische lagunes. Er zwemmen roggen, haaien, tarbotten, pladijzen, barracuda's, piranna's, zeepaardjes, nautilusschelpdieren enz. dat alles in een decor van grotformaties waar je doorheen wandelt.

Tijdens het roofvogelspektakel in open vrije lucht

zie je valken, arenden, buizerds en gieren halsbrekende toeren uithalen op bevel van de Tsechische valkeniers. Ook loopt er een stoomtreintje door het park waarmee je moeiteloos alle tuinen, plantsoenen en vijvergebieden

doorkruist. Het restaurant was voorheen in het

kasteel, maar nu in een tropische serre waar je eet onder de bananenbomen.

Toegang voor het park:

volwassenen € 15,00

en kinderen € 10,00

Het nieuwe belevingsmuseum te Oudenaarde

Winnaars 2002

De Ronde van Vlaanderen

Dit museum is nog maar pas geopend sedert begin maart 2003. De Ronde van Vlaanderen is een wielermanmonument. In 2003 is ze aan haar 87ste editie toe. Haar geschiedenis bevat alle elementen voor een meeslepend epos van helden, winnaars en verliezers, drama en vreugde.

Het is het verhaal van de topsport van de bovenste plank en van een fenomeen dat gans Vlaanderen elk jaar op zijn kop zet.

De aanpak van dit bijzonder museum is multimediaal met prachtig beeld-, geluids- en tekstmateriaal uit de rijke archieven.

Het bezoek start met een introductiefilm in driedelige projectie. De rondgang is opgevat als een persoonlijke beleving van een dag Ronde Van Vlaanderen, van start tot finish, aan de hand van 10 thema's. Je komt er alles te weten over de winnaars, over de evolutie van het parcours, over kasseien en hellingen, over voeding, techniek en kledij vroeger en nu, over het prijzengeld en de sociale context van de wielersport.

De story van beroemde renners: Ritten Van Lerberghe, Gaston Rebry, Briek Schotte, Rik Van Steenbergen, Rik van Looy, Eric Leman, Walter Godefroot, Jan Raas, Eric Vanderaerden, Edwig Van Hooydonck, Eddy Merckx, Johan Musseeuw en vele anderen.

De Ronde van Vlaanderen is de grootste wielersportmanifestatie in Vlaanderen. 500.000 toeschouwers juichen de renners jaarlijks toe langs het parcours.

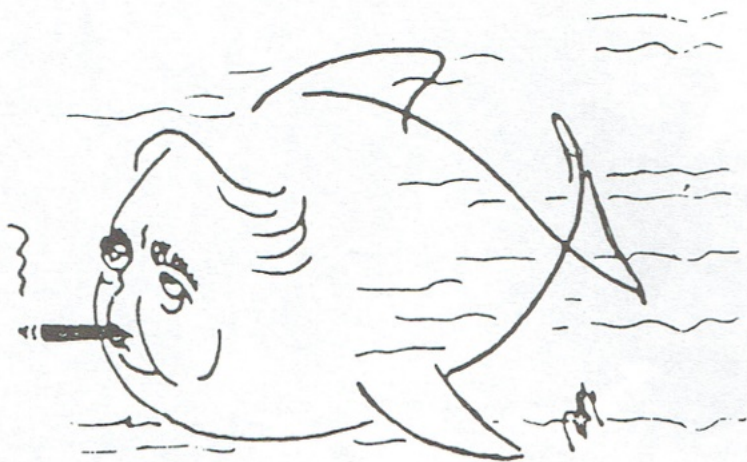
Toen 37 "Flandriens" op 25 mei in 1913 in Gent op de fiets klauterden voor een helletocht van 234 km kon niemand vermoeden dat deze ronde beroemd zou worden in de wielersport.

De droom van de stichter, journalist en duivel-doet-al, Karel Van Wijnendale is een topsportevenement geworden.

Centrum Ronde Van Vlaanderen Grote Markt 43, Oudenaarde
Elke dag open van 10 tot 17 uur, donderdag en vrijdag tot 22 uur, maandag gesloten. Toegang volwassenen: 7,50 euro.

De trofeeën 2002 werden uitgereikt aan de verdienstelijke vissers tijdens ons ledenfeest op 15/2/03 - Foto G.W.O.

Kantine VISMIJN

TAVERNE KANTINE VISMIJN

VOOR AL UW FEESTELIJKHEDEN GESCHIKT

GRATIS ZAAL + DISCOBAR

ONEINDIGE PARKING EN UNIEK GELEGEN

RESERVATIES : KANTINE STR 1 - 8400 OOSTENDE

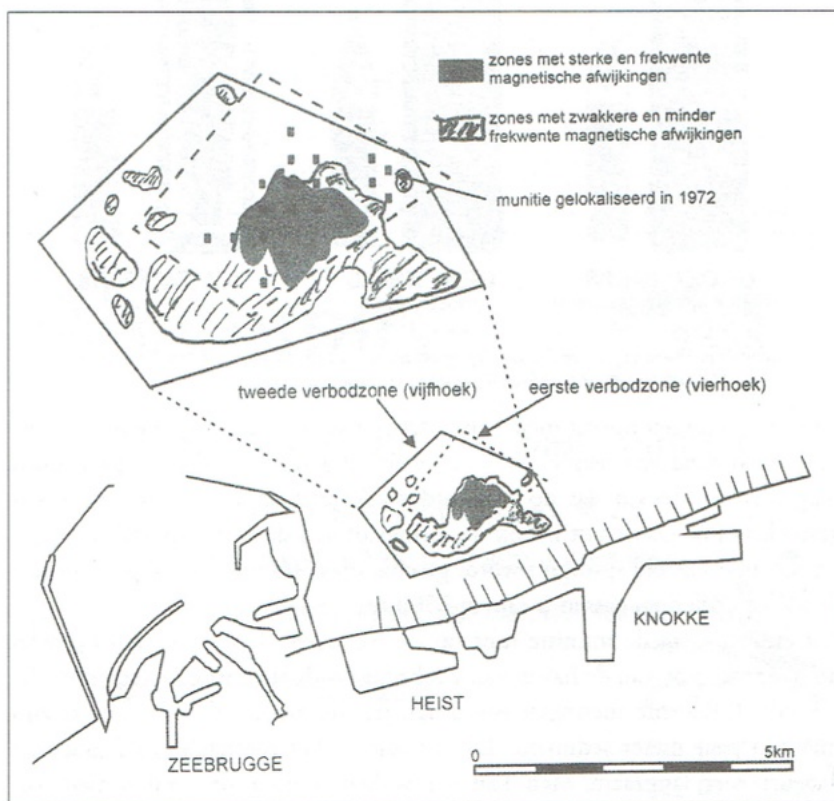
ALLE DAGEN OPEN VANAF 06 UUR TOT ...

TEL : 059 / 32 14 09

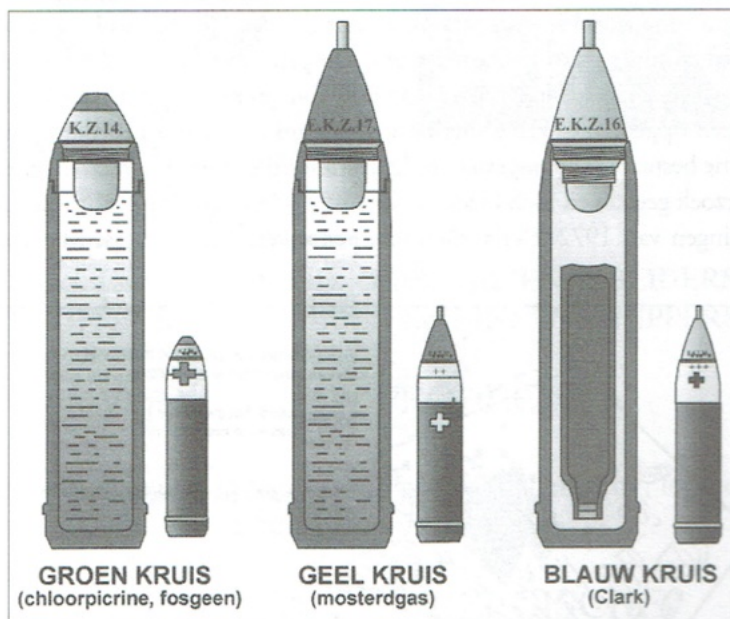
Gifgassen op de Paardemarkt

Na de eerste wereldoorlog besliste de Belgische regering in 1919 de achtergelaten munitie in zee te storten. Gedurende zes maanden werd dagelijks een scheepslading munitie gedumpt vlak voor de kust van Knokke-Heist op de ondiepe zandplaat van de Paardemarkt. Dit gebeurde met de klepbakschepen van de firma Decloedt. Minstens 35.000 ton munitie ligt er daar verspreid over een oppervlakte van anderhalve vierkante kilometer. Een derde van de munitie bestaat uit gifgasgranaten. In 1988 werd een seismisch en magnetisch onderzoek gedaan en toen bleek dat de stortplaats dubbel zo groot was dan de bepalingen van 1972. Het verbod van het ankeren en het vissen behelst nu

Afbakening van de eerste vierhoekige verbodzone uit 1972 en de definitieve vijfhoekige verbodzone uit 1988, gebaseerd op de resultaten van het magnetisch onderzoek. De munitie die werd aangetroffen tijdens de duikoperaties in 1972 is ook aangegeven. Totaal circa 35 000 ton.

een oppervlakte van 3 km². De gedumpte gifgasgranaten bevatten niet alleen mosterdgas of Yperiet, zo genoemd naar de slag bij Ieper in 1917 waar het voor het eerst werd gebruikt. Eveneens zijn er granaten met andere gifgassen zoals chloorpicrine, fosgeen, difosgeen en arseenverbindingen. Granaten met

Schematische doorsnede van Duitse gifgasgranaten uit WO I. dz granaten kregen de benaming 'blauw-', 'groen'- of 'geel kruis' naargelang de chemische vulling

arsenverbindingen noemt men ook Clarkgranaten. Gezien de chemische verbindingen maar een tiende zijn van het totaal gewicht van een gifgasgranaat mag men aannemen dat op de Paardemarkt een goeie duizend ton gifgas gestockeerd is. Daarnaast is ook de springstof van de granaten vaak zeer giftig. De hoeveelheid springstof wordt geschat op 2500 ton. Totaal gewicht van de springstoffen en gassen is samen 3500 ton.

Aanvankelijk lag de munitie juist op de zeebodem. Door de jaren heen en door de uitbouw van de haven van Zeebrugge is de stroming in het gebied fel veranderd. Recente metingen geven aan dat de granaten thans bedekt zijn met een paar meter sediment. De corrosie of het roesten van de granaten gebeurt zeer langzaam. Men kan dit verklaren door het voorkomen van natuurlijk methaangas in de zeebodem door de bacteriële afbraak van organisch materiaal. Door deze afbraak ontstaat een zuurstofarm milieu wat het roesten vertraagt. Toch kan zelfs een langzame corrosie niet beletten dat op

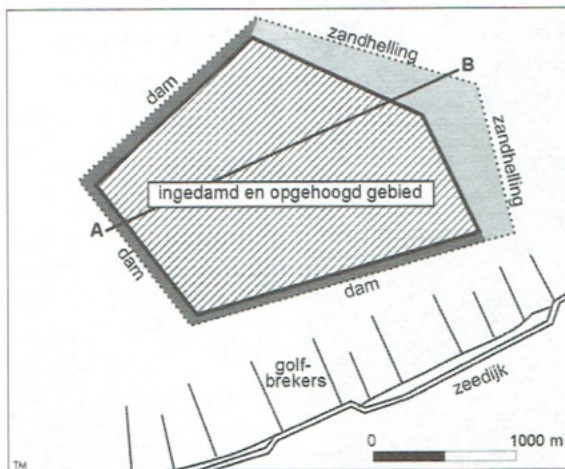
termijn de granaten zullen lekken. Berekeningen hebben aangetoond dat het honderden jaren kan duren voordat alle munitie is doorgeroest. Als de granaten lekken zullen de gifgassen zeer langzaam vrij komen en is de kans op verdunning in het zeewater zeer hoog. De reëlf snelle splitsing van de chemische verbindingen zal er ook voor zorgen dat er waarschijnlijk geen al te groot gevaar is voor het mariene milieu. De aanwezigheid van de explosieven en zware metalen (worden niet afgebroken) is een bijkomende milieubelasting.

Berging van de munitie is technisch wel haalbaar, maar is een dure en riskante onderneming met grote risico's zowel voor de bergers als voor het milieu. De kans dat schadelijke stoffen in het milieu terecht komen tijdens de berging is zeer groot.

Het transport, de opslag en dan de ontmanteling van de geborgen granaten schept onnoemelijke problemen. Tenzij er direct gevaar dreigt, lijkt de berging niet de meest aangewezen optie, maar het is de enige mogelijkheid om de zaak ten gronde op te lossen.

Op dit moment lijken er geen aanwijzingen te zijn voor onmiddellijk gevaar. De beste optie is daarom om de munitieplaats met rust te laten. Gezien de korte afstand tot de kust en de ondiepe ligging blijft het echter van groot belang om het gebied op regelmatige basis te controleren.

Er blijven een groot aantal factoren onbekend. Men werkt nu aan een optimale lange termijnsstrategie voor de stortplaats.

Mogelijke bouwtechnische oplossing voor afdekking van de munitiestortplaats door middel van ophoging tot een kunstmatig eiland. Drie zijden van het eiland worden gevormd door een dam, de twee overige zijden door een zandhelling

Wat met de vis?

Visvangst in de directe omgeving van de Paardemarkt beperkt zich grotendeels tot garnalenvisserij. Op de site zelf is een absoluut visverbod. Bodemvis (schol, schar, tong) voeden zich met de organismen die in of op de zeebodem leven.

Arseenverbindingen afkomstig van lekkende granaten zouden kunnen de bodemdieren en aldus het visvlees besmetten.

Rekening houdende met de recente bedekking van zand en slib, de vermoedelijke goede staat van de granaten en de relatief kleine vervuilingradius lijkt de kans op besmetting van vis of garnalen voor consumptie momenteel uiterst miniem.

Waakzaamheid en controle blijven geboden.

Van de munitiestortplaats een kunstmatig eiland maken door een ophoging van circa zeven meter zou het dreigend gevaar voor goed kunnen bedekken, maar lost het probleem van lekkende gifgasgranaten niet op. De bouw van het eiland biedt belangrijke mogelijkheden als broedgebied voor sterns, meeuwen en plevieren, maar ook als rustplaats voor zeehonden. Een kunstmatig eiland zou ook wel verhinderen dat schepen stranden op de munitiestortplaats. Alhoewel mogelijke stranding van schepen op de Paardenmarkt tamelijk gering is, kan het toch voorvallen. We denken hierbij aan het Duitse containerschip "Heinrich Behrmann", dat vast liep op het strand van Blankenberge.

De studie "Evaluatie van de Paardemarktsite (1999-2001) werd door Tine Missiaen en Geert Moerkerke uitgevoerd in opdracht van het programma "Duurzaam Beheer van de Noordzee" - Samenvatting van het artikel in de Grote Rede nr5-2002-VLIZ

15/02/03

Schepen Yves Miroir overhandigt de trofee 'de Gouden Vis' 2002 aan Marcel Rau van de O.20 - foto G.W.O.

DE NOORDZEE TE BRUSSEL

van 27 mei 2003 tot 31 augustus 2003

De laatste tien jaren pakte het Museum voor Natuurwetenschappen uit met grote tijdelijke tentoonstellingen die een steeds groter publiek naar de museumzalen lokken.

In de zomer van 2003 is een tentoonstelling over de Noordzee gepland. "Zicht op Zee" is een tentoonstelling met een oppervlakte van 400 m². De rode draad in de tentoonstelling is een reis, een wandeling in het Belgisch deel van de Noordzee.

De wandelende bezoeker vertrekt op de oostkust tot aan de grens van de Belgische wateren in de richting van Engeland en komt terug naar de westkust. De bezoeker krijgt een idee van de Belgische territoriale zee zowel van op de bodem als van aan de oppervlakte. Bij elke etappe ontdekt hij de fauna en flora, maar ook de menselijke activiteiten (industriële, economisch en wetenschappelijk). Bij het begin van de tentoonstelling krijgt de bezoeker een blinde kaart van het Belgisch deel van de Noordzee waarop een reeks trefplaatsen staan aangeduid. Deze kaart helpt hem om het parcours ontspannen te bewandelen en kan als een leuke herinnering worden meegenomen.

Met de lege kaart in de hand moet de bezoeker op ontdekkingsreis gaan door de tentoonstelling en gaandeweg worden in een achttal etappes de vragen ingevuld over de mysteries van het zoute water.

Men komt er alles te weten over de dieren van het droge- en natte strand, over het zeeschuim en het plankton en de pollutie door de mens. Ook de zeebodem leert men kennen met de vissoorten, krabben en kreeften. Het ingrijpen van de mens door zandwinning, baggerwerken, kabels op de zeebodem, havengeulen en dies meer. De wrakken als schuilplaats voor vele zeedieren en natuurlijk ook de visvangst.

De Noordzeewateren voor de Belgische kust met de drukste zeevaartroutes ter wereld en wat de gevolgen daarvan zijn. De bescherming van het mariene milieu impliceert dat de menselijke activiteiten in bepaalde zones gereguleerd en beperkt moeten worden. Over de zeevogels en het vogelbestand leren we iets en een vissenkwis scherpt alweer onze aandacht.

Een voorstelling van het Belgisch onderzoeksschip de Belgica bevindt zich centraal in de tentoonstelling en toont het wetenschappelijk werk van de onderzoekers. Het werk van deze biologen en ingenieurs dient om het functioneren van het ecosysteem van de Noordzee beter te begrijpen.

Het loont zeker de moeite voor wie interesse heeft voor het Noordzeegebeuren om deze tentoonstelling te bezoeken.

*Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen K.B.I.N.
Vautierstraat Brussel*

NICOLAS VIAL

Een uitzonderlijke Franse schilder voor het eerst bij ons.

Perstekenaar, illustrator en schilder van marines geboren in 1955.

Leeft en werkt in Parijs en is aldus illustrator voor Le Monde sedert 1982.

Zijn werk bestaat uit affiches en tekeningen voor grote firma's, de bioscoop en de uitgevers.

Auteur ook van kinderboeken.

De maritieme wereld heeft een bevoorrechte plaats bij Nicolas Vial.

In het noorden Van Finisterre (Bretagne) leerde hij de zee kennen en beminnen.

De nieuwe Marine Gallery op de Rederskaai 16/17 bij de jachthaven te Zeebrugge pakt uit met een merkwaardige tentoonstelling van werken van Nicolas Vial.

Te bezoeken van 5 april 2003 tot 28 april.

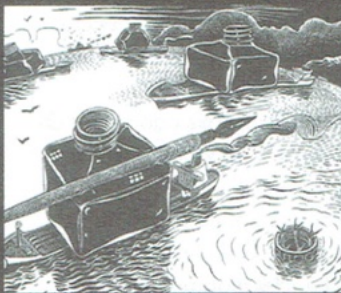
Open van donderdag tot dinsdag van 10 u tot 12 u./ van 14 u. tot 18 uur

Over deze veelzijdige professionele maritieme kunstenaar schreef de

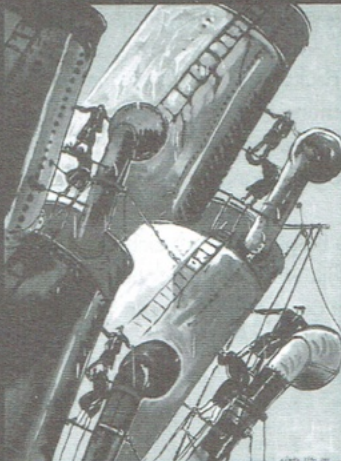
Oostendse kunstcriticus Hugo Brutin een lovend artikel dat we hier laten volgen.

Jaune Afrique, acrylique sur toile, 146 x 114 cm

Ancre - Le Monde du 17 février 2000, encre de Chine sur papier, 36 x 51 cm

At work n°2, acrylique sur toile, 130 x 97 cm

Omtrent Nicolas Vial

Nicolas Vial heeft een degelijke beeldende opleiding gehad (Beaux-Arts en Ecole Nationale Supérieure des Arts Appliqués et des Métiers d'Art, Paris). Dat merkt men meteen wanneer men zijn tekeningen en zijn schilderijen bekijkt. Er is echter veel meer dan dat. Hij is lang niet alleen iemand die zijn metier op merkwaardige wijze beheerst, maar hij heeft ook heel wat te vertellen.

Sinds ruim twintig jaar werkt hij als illustrator voor het dagblad Le Monde en ook nog voor tal van tijdschriften. Hij benadert er de actualiteit op een vinnige en spirituele manier.

Hoewel tekenen en schilderen twee vrij verschillende disciplines zijn, toch munt hij uit in elk van beiden en valt meteen zijn persoonlijke stijl op, zijn directe en bijwijlen lyrische benadering van de thematiek, zijn verrassende en originele fantastiek.

Schepen en vissen zijn ongetwijfeld één van zijn voornaamste inspiratiebronnen, zoniet de voornaamste. Hij beeldt ze uit in een synthese van nauwgezetheid en verbeelding, wat een paradox lijkt te zijn, maar het in zijn geval helemaal niet is. Dat maakt hem zo uitzonderlijk, zo veelzijdig in zijn benadering van de dingen en in zijn uitstraling ten aanzien van de kijker.

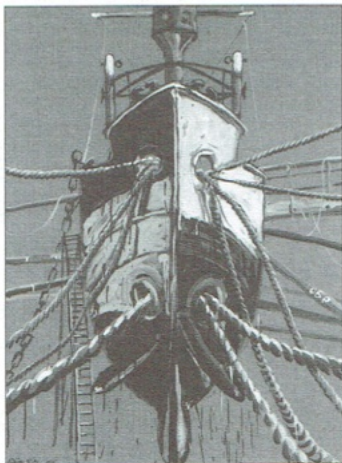
Wie zijn tekeningen bekijkt wordt gegrepen door de nauwgezetheid waarmee hij wezens en objecten kan vatten, maar tevens door de soepelheid van het totaalbeeld en vooral wellicht door de sfeer, het vleugje spiritualiteit, de pointe van het verhaal of van de sfeerschepping. Hij houdt van dubbele bodems die evenzeer in de titel als in het beeld geborgen zitten.

Vorm en inhoud gaan hand in hand in zijn tekeningen maar ook in zijn schilderijen die een meer expressionistische sfeer bezitten en waarin de kleur duidelijk symbolisch geladen is.

Hij evoceert, situeert, vertelt, suggereert. omringt het zowel geestelijk als beeldend centrale gedeelte met toetsen die allen hun betekenis hebben; hij bouwt monumentaliteit op; zijn werkelijkheid is door droom gevoed.

Nicolas Vial is een ideale nieuwe start voor een galerie die vooral zoniet uitsluitend aandacht heeft voor zee, schepen en vissen en die verbeelding, metier, persoonlijkheid en beeldende klasse waardeert en verkiest.

Hugo Brutin maart 2003

EEN NIEUW NATUURRESERVAAT AAN DE VLAAMSE KUST

DE BAAI VAN HEIST

Met de aanleg van de lange oostelijke strekdam van de Zeebrugse haven (tussen 1977 en 1985) is er een zeer opmerkelijke wijziging gekomen in het vroegere smalle strand van Heist.

Natuurlijke en deels ook kunstmatige afzetting van slib en zand hebben er voor gezorgd dat een nieuwe strandvlakte ontstond, die thans een oppervlakte heeft van circa 50 hectaren en nog langzamerhand aan het aangroeien is.

Aan deze vlakte die de naam kreeg van de Baai Van Heist werd op 22 oktober 1997 het wettelijk statuut van Vlaams natuurreservaat toegekend en is dus een beschermd gebied geworden.

Het is een levend strandgebied geworden waar men de typische delen van een natuurlijk litoraal gebied terugvindt zoals duin, slik, schorre, zandstrand, nat strand, plasjes en dat alles met een rijke waaiër aan vele soorten dieren die in en om de getijdenzone hun gading vinden.

Het beheersplan voor de Baai van Heist werd opgesteld door de Gentse Universiteit op 13 juli 2000 en werd goedgekeurd.

Het reservaat is tijdens het broedseizoen van 1 april tot en met 31 juli enkel toegankelijk op het centraal wandelpad en het knuppelpad langs de strekdam. Buiten het broedseizoen is het gebied vrij toegankelijk voor wandelaars met uitzondering van de rustzones voor vogels.

Wie er veel meer over wil weten kan zich richten tot Koen Marechal die er de natuurwachter is

GSM 0479 89 01 05

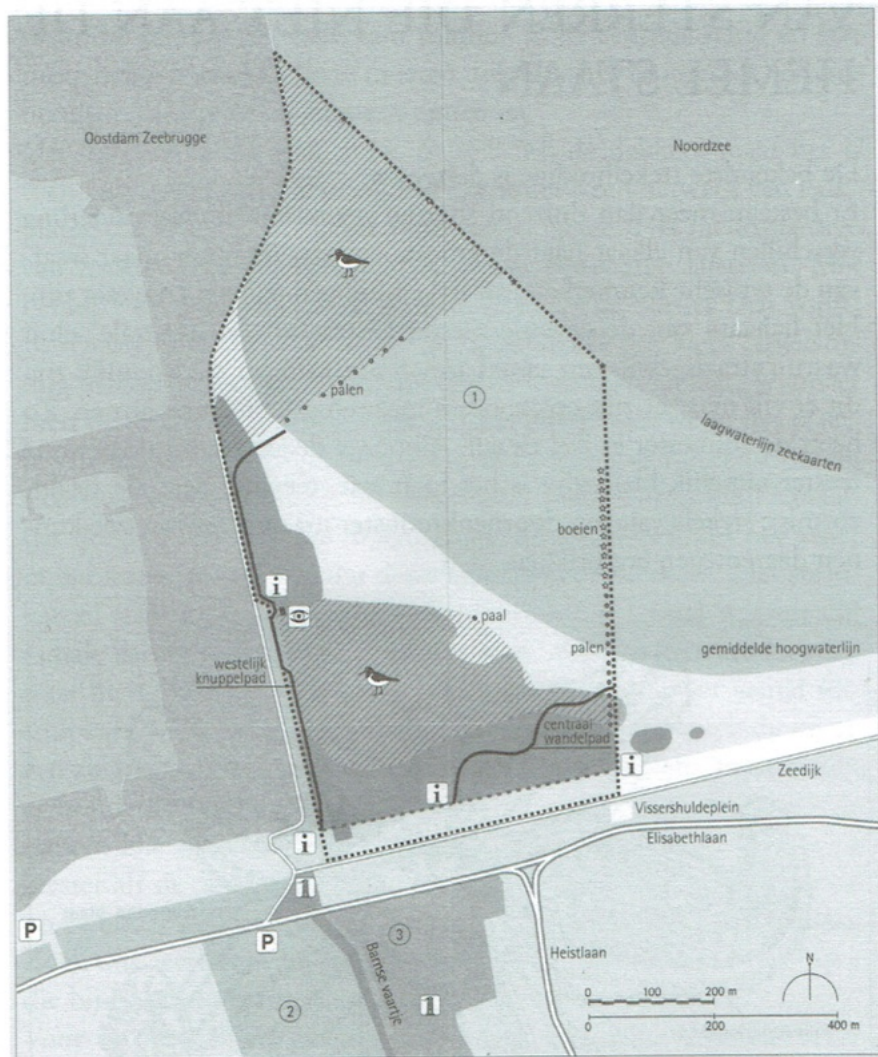
Koude Keukenstraat 33

8200 St.-Andries-Brugge

De afdeling Natuur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap staat in voor het beheren van dit natuurreservaat dat eigendom is van het Vlaams Gewest.

Adres.Cel Kustzone • Zandstraat 255 • 8200 St Andries
tel 050 45 41 83

Kaart van de 'Baai van Heist'

LEGENDE

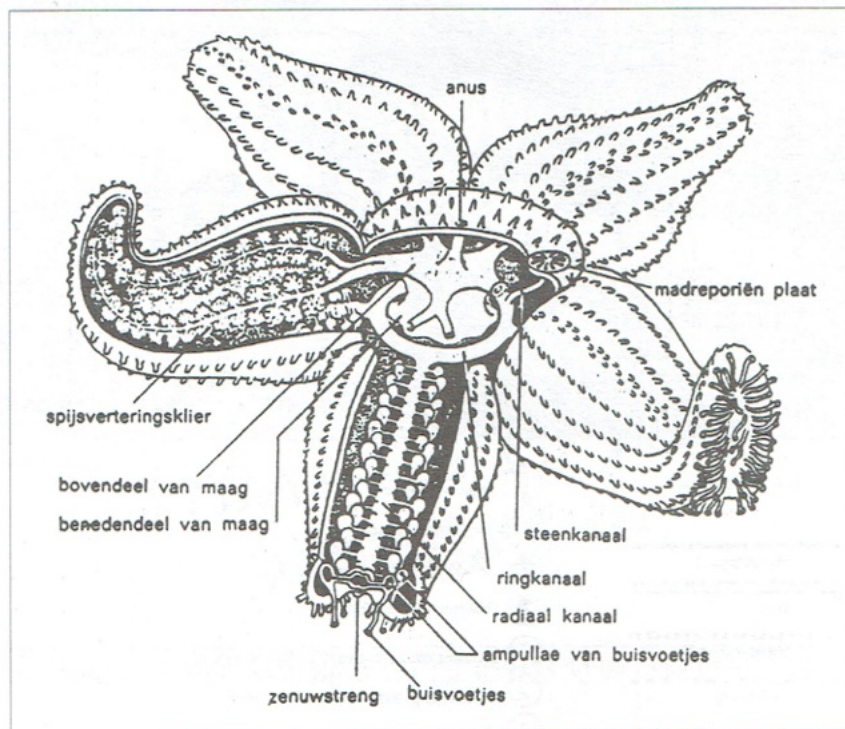
	Wandelpad
	Weg
	Grens reservaat
	Omheining

	Ingang/informatie
	Parkeergelegenheid
	Observatiehut
	Vuurtoeren en lichtopstand
	Vlaams natuurreservaat 'De Baai van Heist'
	Gewestelijk Natuurdomein 'De Sashul'
	Gewestelijk Natuurdomein 'De Vuurtorenweiden'

VAN STERREN DIE NIET AAN DE HEMEL STAAN

De bekendste stekelhuidige is de zeester.

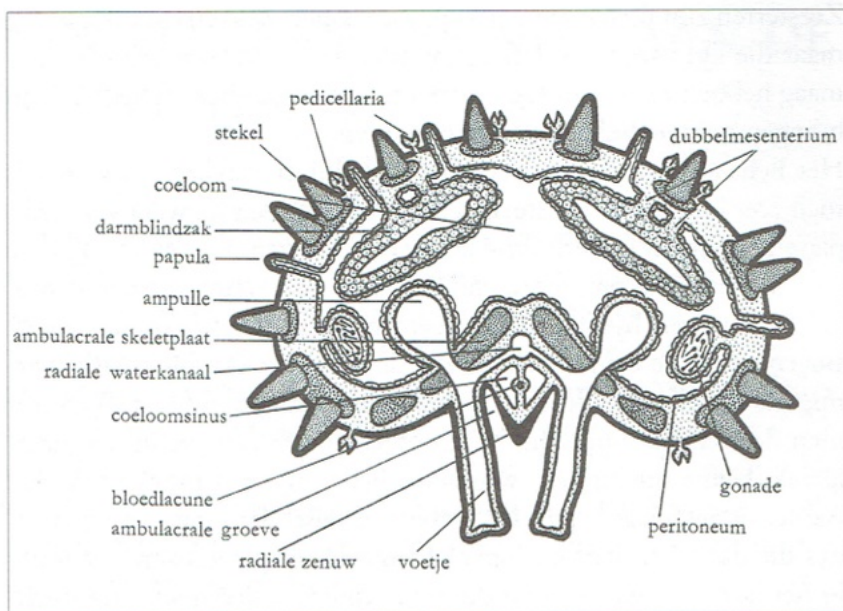
Er bestaan meer dan duizend soorten zeesterren die wel onderling verschillen van elkaar naar de grootte en naar de bouw maar waarvan de typische kenmerken van stekelhuidigen telkens aanwezig zijn. Het lichaam van de gewone zeester bestaat uit een centrale schijf waaruit straalsgewijs een aantal armen ontspringen. Gewoonlijk zijn dit er vijf maar er zijn ook soorten met een groter aantal armen. Zo heeft de zonnester er wel twaalf. Alhoewel de stekels bij de gewone zeester tamelijk klein zijn is het toch een stekelhuidige. De naaldvormige stekels van een doornenkroonster uit de tropische zee kunnen daarentegen erg prikken.

Zeesterren zijn dieren zonder kop. Ze hebben wel een mondopening maar die ligt aan de onderkant midden in de centrale schijf en een maag hebben ze ook, die ze moeten uitstulpen of buiten het lichaam brengen om voedsel te kunnen opnemen.

Het lichaam ziet er niet week uit zoals bij de slakken, maar het is toch zeer buigzaam. De stevigheid komt door een netwerk van kalkplaten die in het onderhuidse bindweefsel liggen. Het merkwaardige van zeesterren is dat ze beschikken over een watervaatstelsel. Met behulp van een hydraulisch systeem beweegt de zeester zich voort. Bovenaan in de centrale schijf van de zeester is een klein cirkelvormig plaatje te zien, dit is de zeefplaat of madreporenplaat. Wanneer men de zeefplaat onder het vergrootglas houdt zien we in het plaatje vele kleine openinkjes, waarlangs het water kan binnenstromen: Achter de zeefplaat begint het watervaatstelsel dat bestaat uit kanaaltjes die door het lichaam lopen. Langs de zeefplaat komt het water in het korte steenkanaal dat door kalkringen is verstrekt. Het steenkanaal staat in verbinding met een ringvormig kanaal waaruit vijf radiale kanalen vertrekken naar de armen. Elk van deze armkanalen staat in verbinding door korte kanaaltjes met een groot aantal uitstulpbare voetjes. De voetjes zijn hol en dunwandig en eindigen op een zuignapje. De kracht van een voetje is zeer miniem, maar er zijn er honderden die door hun samenwerking beweging geven aan de zeester. Die zuigvoetjes kunnen alleen maar beweging geven aan de zeester als de ondergrond hard is. Daarom zien we ook veel sterren op en onder stenen zitten. In los mul zand zijn ze weinig beweegbaar. Zoek dus zeesterren bij laag water op golfbrekers of op rotspartijen die bij eb vrij komen.

Voor de ademhaling hebben zeesterren geen echte organen, zeker geen longen en ook geen eigenlijke kieuwen zoals bij de vissen. Door de dunne wand van de voetjes heeft gaswisseling plaats. Ook door de dunne wand van de blaasjes op de huid komt zuurstof binnen en gaat koolzuur naar buiten. Zeesterren zijn van gescheiden geslacht. Uiterlijk verschil tussen mannetjes en wijfjes is er niet. In elke arm van de wijfjes liggen twee ovaria en bij de mannetjes twee testis. De eicellen en de zaadcellen worden in het water geloosd langs de poriën

Arm van een zeester, dwarse doorsnede (naar Buchsbaum).

van de oksels tussen de armen. De bevruchting grijpt plaats in het zeewater. Uit het bevruchte eitje groeit een nieuw zeesterretje nadat verschillende larvale stadia doorlopen werden.

HOE ZEESTERREN BEWAREN?

Dikwijls nemen kinderen zeesterren mee van op het strand om te laten drogen. Sommige ouders die een handje willen helpen zeggen tegen de kinderen dat de zeester eerst moet gezouten worden om beter te bewaren. De zeester verschrompelt bij het drogen, krijgt een kwalijk geurtje en gaat al gauw de vuilnisemmer in. Dus geen goede methode.

Het beste resultaat verkrijgt men door de levende zeester die uit het zeewater komt eerst af te spoelen en te ontdoen van de zandkorrels die aan de huid kleven. Daarna de zeester overbrengen in zoet water. Het dier blaast zich op in het zoet water. Na een uurtje het dier overbrengen in een formalineoplossing. Formol kan je kopen bij de apotheek of de drogist. Gewoonlijk is de oplossing 4%. Gedurende

enkele dagen laat men de zeester in de formaline-oplossing en daarna kan de zeester gedroogd worden. Let er op de zeester buiten de zonnestralen te houden want dat brengt verkleuring mee. De zeester kan je ophangen aan een draadje om de verdroging gelijktijdig aan alle kanten te laten doorgaan. Doe heel die operatie in de buitenlucht want formoldampen zijn giftig. Een meer moorddadige methode is eerst de maag van het dier te vernietigen met een scherp mesje of een pincet en dan kraantjeswater in de armen te persen. Daardoor worden de armen stevig opgezwollen en krijgt nadien de gedroogde zeester een beter en natuurlijker uitzicht.

Regeneratievormen bij de gewone zeester (Vita Marina 1967)

MONSTERVORMEN BIJ ZEESTERREN

Stropers weten wel dat wanneer een wezel of een fret met een poot in een klem raakt het dier zijn eigen poot afbijt om zijn leven te redden. Liever een poot kwijt dan dood. Kreeften en krabben kunnen hun poten niet afbijten als ze ergens vast raken met een poot. Ze kunnen wel de vastzittende poot "afsmijten", eveneens om hun hachje te redden. Na zekere tijd zal er een nieuw pootje groeien en het duurt ook nog wel enkele verschalingen eer de poot weer de normale grootte heeft. Merkwaardig is het dat het afsmijten van een

poot dicht bij een gewricht gebeurt en er ook geen bloedverlies is. Het verschijnsel om lichaamsdelen opnieuw te vormen noemt men REGENERATIE. Het woord regeneratie is afgeleid van het latijn. Het latijnse voorvoegsel re- betekent opnieuw en generatio betekent vorming, groei.

In het aquarium kruipen zeesterren ook langs de glazen wanden en is de werking van de voetjes ook soms duidelijk te zien. Maar het gebeurt ook wel in het aquarium dat een zeester spontaan een poot verliest. Soms is het niet een poot maar meerdere. Het spontaan verliezen van een arm of poot wijst er meer op dat de zeester aan het sterven is. Bij spontaan verlies gebeurt ook geen regeneratie.

Wanneer een verminking bij zeesterren optreedt is de nieuwe vorming van het verloren lichaamsdeel niet altijd op dezelfde manier als voorheen. Zo kan het voorkomen dat een zeester die een arm verloren heeft er twee nieuwe vormt. Wanneer een stuk van een arm verloren is wordt de regeneratie goed zichtbaar omdat het nieuwe gevormde deel meestal kleiner is dan het verloren deel.

Zelfs een zeester die tot drie armen verliest is in staat met de tijd weer uit te groeien tot een normale vijfarmige ster. Zolang het centrale gedeelte van de zeester niet geraakt wordt is regeneratie mogelijk, zelfs een zeester die nog maar één arm over houdt maar het middenste gedeelte ongeschonden heeft kan opnieuw een volwaardige zeester worden.

Vele lagere diersoorten hebben de eigenschap om verloren lichaamsdelen te regenereren. We kunnen nu de vraag stellen "wanneer" zeesterren armen verliezen.

Bij bokkennisserij slepen de netten over de zeebodem en de wekkers of kettingen onderaan de netmond vangen ook de zeesterren op van de bodem. Zo raken enorm veel zeesterren in de kuil van het net tussen de vissen en de stenen en ander opgevisst materiaal en daar krijgen ze het hard te verduren. De zeesterren die voor de vissers waardeloos zijn gaan natuurlijk weer over boord en leven nog wel maar hebben bij het vangen letsels opgelopen en ook armen kwijt gespeeld. Maar geen nood, ze zullen wel weer genezen en armen

opnieuw vormen of regenereren. Als de mens niet tussen komt kan de zeester ook in de natuur een arm kwijt raken door knijpende krabben of kreeften. Tijdens de jacht op prooi is er alweer een mogelijkheid om wat te verliezen. Zeesterren lusten het vlees van schelpdieren en vooral van de mossel. Daarvoor moet de zeester met behulp van zijn honderden zuigvoetjes de mosselschelp zien te openen. De mossel zelf kan snel en krachtig zijn schelp sluiten en de zeesterarm die er al wat tussen zat ook letterlijk afknippen.

R.C.

MARITIEME ARCHEOLOGIE

Een nieuw boek van Tomas Termote

DE PRANGENHOF

Met de uitdieping van de vaarroutes naar de Westerschelde lag een Duits wrak uit de eerste wereldoorlog in de weg. Dat wrak werd in 2002 in zijn geheel gelicht en na onderzoek tot schroot herleid.

Het wrak werd geïdentificeerd als zijnde de Prangenhof van de Vorpostflotille Flandren 1914-1918. Die flotille bestond uit omgebouwde vissersvaartuigen en deed dienst als ondersteuning voor de grotere Duitse oorlogsvloot.

Tomas Termote, over wie we het reeds eerder hadden in onze vorige tijdschriften heeft als maritiem archeoloog het wrak bestudeerd en veel opzoeken gedaan tot in het Duitse oorlogsarchief toe.

Aan de hand van foto's archiefstukken en vondsten in het wrak zelf heeft hij een stuk onbekende geschiedenis van onze kust kunnen achterhalen en te boek stellen.

Het boek met harde kaft telt 180 pagina's en wordt uitgegeven door ABAF A. Vermanderestraat 15 Hoogdele 8830

Prijs bij voorintekening tot 20 mei 2003-23 euro

Na 20 mei kost het boek 30 euro

Overschrijven op rekening 738-0007759-21

Tijdens Oostende voor Anker van 22 mei tot 25 mei is er een tentoonstelling over de Prangenhof in het Terminushotel naast het treinstation van Oostende. Voorintekenaars kunnen daar hun boek afhalen.

VIS VAN HET JAAR 2003

Het propagandacomité voor visverbruik (VLAM) heeft de koolvis uitgeroepen tot vis van het jaar 2003.

Namen: wetenschappelijk POLLACHIUS VIRENS (L)
 Nederlands: KOOLVIS
 Frans: LIEU NOIRE
 Duits: KOHLER "Seelachs".
 Spaans: CARBONERO
 Engels: SAITHE, COALFISH

De koolvis behoort wetenschappelijk tot de orde van de Gadiformes waartoe ook de kabeljauw, de wijting, de steenbol, de meun en de leng behoren. Het is dus een typische grote rondvis.

De naam verwijst naar de rugkleur van de vis die zwartachtig is, maar ook omdat wanneer de vis niet al te vers meer is de smaak ervan verandert en carbolachtig wordt.

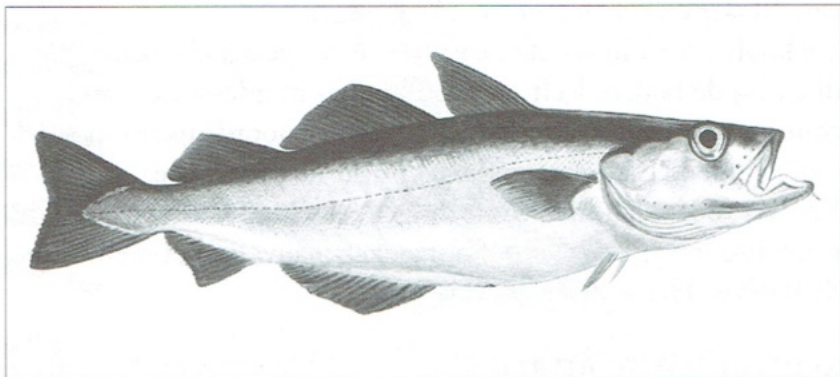
De koolvis komt voor langs beide zijden in het noordelijk deel van de Atlantische Oceaan. Aan de Amerikaanse kust van de Chesapéakbaai tot de Hudsonstraat. In het oosten, Groenland, IJsland, Barentssee, de Britse eilanden en tot de Golf van Biskaje.

Aan onze kust en de zuidelijke Noordzee eerder uitzonderlijk. Kleine koolvisjes zijn wel al opgemerkt in de havengeul van Oostende. Voor de visserijlanden van de Noord-Atlantische wateren is de koolvis een zeer belangrijke commerciële vissoort. In de jaren tachtig was de jaarlijkse totale vangst meer dan een half miljoen ton. Om overbevissing tegen te gaan is de vangst van koolvis door quota's nu ook veel meer beperkt. Met het verdwijnen van de IJslandvaart zijn de grote partijen koolvis ook in onze vismijnen verdwenen.

LICHAAMSKENMERKEN

Het lichaam is mooi symmetrisch gestroomlijnd wat erop wijst dat het een snelle zwemmer is. De baarddraad aan de kin is veel kleiner dan bij de kabeljauw. De koolvis is zeer nauw verwant met de pollak. De pollak die men bij ons ook vlaswijting noemt

kreeg daarnaast ook nog de naam van "witte koolvis". Koolvis en pollak verschillen wel goed van huidskleur maar hebben daarnaast een groot verschil in de kieuwstekels. Een pollak heeft 26 tot 27 kieuwstekels terwijl de koolvis er 35 tot 40 heeft. Bij de koolvis zijn er drie rugvinnen en twee aarsvinnen met een duidelijke tussenruimte. Het begin van de eerste aarsvin bevindt zich precies onder het begin van de tweede rugvin. De staartvin, is breed gestraald met een inkeping. De zijlijn op het lichaam is bijna recht horizontaal.

De huidskleur van de rug en de bovenkant is donkergroenachtig tot zwart, de flanken zijn grijsgeel en de buik wit.

LEVENSWIJZE

Van januari tot mei wordt kuit geschoten op diepten van 100 tot 200 meter. De koolviswijfjes zijn zeer vruchtbaar en leggen miljoenen eitjes. De ontwikkeling van het embryo duurt ongeveer twee weken bij een temperatuur van ongeveer 6 graden en de pootvisjes zijn in de late herfst al een twee centimeter groot.

De jonge kleine visjes gaan mee met de stromingen en houden zich op in de kustwateren tussen rotsen en wierden, wanneer ze groter worden trekken ze naar dieper water. Op zijn zesde jaar is de koolvis 60 tot 70 cm lang en op zijn tiende 80 tot 90 cm.

Geslachtsrijp zijn ze bij hun vijfde jaar. Een zeer grote koolvis van 20 jaar en ouder kan tot 15 kg wegen.

De koolvis leeft in scholen en is een meer pelagische soort, die dicht bij de bodem leeft maar ook in het middenwater van het continentale plat. Ze trekken in de zomer noordelijker om voedsel te vinden en komen zuidelijker naar de winter toe.

Koolvis voedt zich met kreeftachtigen, smelten, haring en andere rondvissoorten, Zo staat ook jonge kabeljauw op het menu van de koolvis. Het is dus een echte rover.

KOOLVIS OP JE BORD

Met de vangstbeperkingen en het duurder worden van de kabeljauw is koolvis een goed alternatief. Koolvis wordt gefileerd en diep gevoren. Ontdaan van de graten wordt koolvis als zuiver visvlees aangeboden in de viswinkel. Meestal wordt koolvis gekookt of in de oven bereid, wordt ook verwerkt in vissticks. Koolvis is vetarm en eerder wat droog, maar is rijk aan vitaminen van het B-complex. Het is een cholesterolarme vis en zeker is het gezond om koolvis op je menu te zetten.

Voedingswaarde per 100 gr. energie 88 cal.

eiwit 18, 3 gr

vet 0, 8 gr

De Duitsers waren voorheen erg fantasierijk om koolvis aan de man te brengen. Toen er nog geen zeezalm werd gekweekt was de wilde zalm tamelijk duur. Duitse vishandelaars kwamen op het lumineus idee gerookte koolvis is dunne sneetjes te snijden, in olie te dopen en dan roodachtig te kleuren. Op deze manier werd de koolvis omgetoverd tot nepzalm en kreeg het de naam van "Seelachs"

TIPS VOOR DE KEUKEN

Gezien koolvis eerder wat droog overkomt moet je bij het bakken ervan zorgen voor sappige saus van gestoofde tomaten, uien, citroenschijfjes, kappertjes zelfs gebakken sinaasappelschijfjes gaan daarbij. Koolvis in moten kunnen zalig gestoofd worden met uien, prei, wortelen en selder en wat witte wijn erbij.

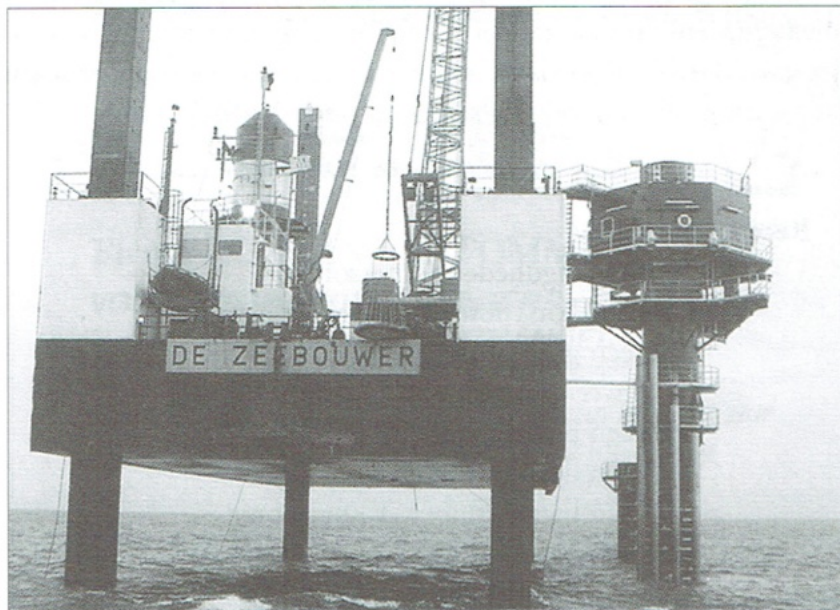
Recept van VLAM

Benodigdheden (4 personen)

- 800 tot 1000 gram verse koolvisfilet
- een grote ui, een half lookteentje
- twee grote tomaten
- een boskoopappel
- een deciliter droge witte wijn
- een liter visfumet, 100 gr boter
- een halve deciliter room
- twee kopjes rijst
- een kruidentuiltje: tijm, laurier, peterselie, kerrie, peper en zout

1. Kruid de koolvisfilets met zout, peper en kerrie
2. Stoof de filets in licht gebruinde boter en voeg er de gesnipperde ui en de look aan toe. Overgiet met de witte wijn en de visfumet. Doe er het kruidentuiltje bij.
3. De schotel afdekken en tien minuten in een voorverwarmde oven plaatsen op 180 graden.
4. Haal de vis uit de bakschotel en laat het bakvocht afzonderlijk inkoken.
5. De stukgesneden tomaat en gehakte appel evenals de room toevoegen aan het ingekookte bakvocht en eventjes laten koken. Opdienen met gekookte rijst.

21STE TOREN VAN DE SCHELDERADARKETEN KOMT IN VOLLE ZEE

Zicht op de werkzaamheden voor de inplanting van de nieuwe radartoren, op 20 km voor de kust van Nieuwpoort en De Panne

Op de Oostdyckbank, één van de Vlaamse banken gelegen op zo'n twintig kilometer in zee voor de kust tussen Nieuwpoort en De Panne, is men ver gevorderd met de bouw van een nieuwe radartoren. Het gaat om de 21ste radartoren van de Schelderadarketen. Hij wordt gebouwd in opdracht van de Afdeling Waterwegen Kust ten behoeve van de Afdeling Scheepvaartbegeleiding. Het wordt de eerste toren in zee en de meest vooruitgeschoven post van de Schelderadarketen. Deze post zal operationeel worden in september 2003.

De Schelderadarketen werd begin 1991 in gebruik genomen. Het is een Vlaams-Nederlands begeleidingssysteem voor de scheepvaart (VTS, Vessel Traffic Services), een technologisch hoogstandje. Elk schip krijgt onder meer een vast label met constante weer-

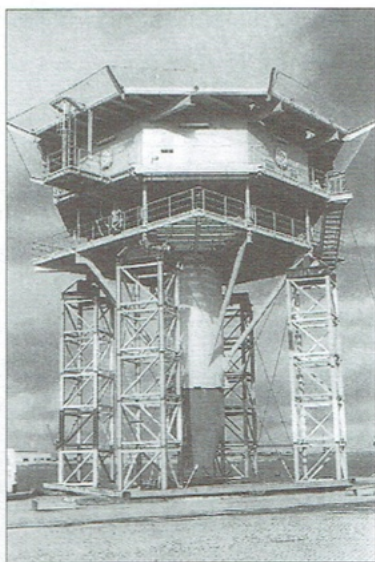
gave van identiteit, positie, snelheid, afmetingen, enz. gedurende zijn hele traject vanaf de detectie op de Noordzee tot aan de Scheldehavens.

De Schelderadarketen telt vijf, bemande centrales: Zeebrugge, Vlissingen, Zandvliet, Terneuzen en Hansweert. Elke centrale capteert de informatie met behulp van verschillende radarsensoren. Zo beheert de centrale in Zeebrugge de gegevens van de twee radartoren in Zeebrugge, deze van Oostende en - vanaf september volgend jaar - van de nieuwe toren op de Oostdyckbank. Sinds 1999 is in de verkeerscentrale van Zeebrugge het Belgische HAZMAT-systeem in werking voor het geautomatiseerde uitwisselen van gegevens over gevaarlijke stoffen aan boord van schepen.

Na een grondige studie werd beslist de Schelderadarketen uit te breiden met twee radartoren in zee, één op de Vlaamse Oostdyckbank en één nabij de Nederlandse Schouwenbank. Het radardekkingsgebied zal daardoor aan weerszijden met een strook van 5 mijl vergroot worden. Bovendien zal de detectie en het onderscheidingsvermogen ook bij slechte weersomstandigheden aanzienlijk verbeterd worden.

De constructie van een radartoren in zee is geen sinecure. In feite gaat het om een dubbele paalconstructie, een radarpaal en een helipaal.

De paal die de radartoren zelf draagt, steekt 37 meter boven de laagwaterlijn. Op deze paal is een achthoekig leefplatform voorzien dat aan zes personen accommodatie kan bieden om er te verblijven

Het transport van het heliplatform werd voorbereid in het Albert II dok in Zeebrugge

en twee nachten door te brengen. Onder dit leefgedeelte is nog een platform aangebracht voor onderhoudswerkzaamheden. De radarinstallatie en de daarbij behorende elektronica bevindt zich in het bovenste stuk van de toren. Het onderste buisgedeelte bevat de meetapparatuur voor de Cel Hydrometeo van de afdeling Waterwegen Kust: meters voor druk, vochtigheid en temperatuur van de lucht, waterdruk, wind, getij en stroom en een mistdetector.

Op de tweede buispaal wordt een landingsplatform voor helikopters gebouwd. Het heeft een diameter van 16 meter en biedt aan het type North Sea Heli of een andere helikopter met een maximum gewicht van 5 ton de mogelijkheid tot landen. Onder het platform is een werkcabine waar zich nog vier dieselmotoren en een generator bevinden die voor de energiebevoorrading van de hele constructie instaan. De helipaal steekt 21 meter boven de laagwaterlijn.

De hele technische installatie in de radartoren wordt geklimatiseerd op een permanente temperatuur van 21°C, met een schommeling van plus of min 3°C, en er is absolute bescherming tegen ontzilting voorzien.

Voor de hoogste paal, de radarpaal, worden nog drie bolderbuispalen aangebracht. Die hebben een diameter van 1 meter, zijn 28 meter lang waarvan 11 meter boven de laagwaterlijn steekt. Bevoorradingsschepen en vaartuigen voor onderhoud kunnen hier aanmeren.

Voor dit artikel werd dankbaar gebruik gemaakt van de informatie gepubliceerd in het maandelijks infomagazine Waterspiegel, LIN-AWZ van maart 2000.

B.V.C.-Kust

*is een onderafdeling van de
Belgische Vereniging voor Conchyliologie (B.V.C.)*

Gemeenschapshuis "t Schelpestik"

**Vosseslag, 131
8420 De Haan**

Vergaderingen op de derde zondag van elke maand van 9u tot 12u tijdens de voormiddag, uitgezonderd in juli (geen vergadering) en in augustus (laatste zondag van de maand):

25 mei, 15 juni, 31 aug., 21 sept., 19 okt., 16 nov. en 21 dec.

Activiteiten:

- initiatie in de verzameltechniek: zoeken, reinigen en identificeren van schelpen;
- een rijk geïllustreerd tijdschrift 'Neptunea';
- excursies en deelname aan schelpenbeurzen;
- ruil- en koopbeurs voor boeken en schelpen;
- spreekbeurten met dia's of videofilms;
- studie van bepaalde families;
- lidgeld: slechts € 8,00 per gezin.

Contactpersoon:

Robert Coelus
Visserstraat, 9
8420 De Haan
059/23.62.37

WINDMOLENMARK

Op pagina 29 van ons vorig tijdschrift nr 51 staat een artikelje met als titel: "Olietanker in Windmolenmark"

Niemand van onze lezers heeft een opmerking gemaakt dat er misschien een drukfout is ingeslopen, gezien men in alle literatuur over windmolens op zee altijd windmolenpark schrijft. Waarschijnlijk heeft ook niemand zich afgevraagd of in die titel het woord "windmolenmark" opzettelijk werd gebruikt.

We gaan te rade bij het woordenboek de dikke Van Daele

Mark=

1. grensgewest
2. Vereniging van personen die gronden in onverdeelde eigendom bezitten onder bepaalde kwalificaties.
3. die gronden zelf

Zoals het er nu naar uitziet met de op zee geplande windmolens in een wel bepaald gebied en beheerd door een maatschappij, onderworpen aan bepaalde voorwaarden, denk ik dat het misschien beter is de term "*windmolenmark*" te gebruiken, gezien dit begrip beter de betekenis en de bepaling van een zeegebied met windmolens omschrijft.

Een kluitje voor taalgeleerden???

Komt er reactie ???

Lijst van steunende leden 2003

Alleman Fernand	Quaghebeur Richard
Anseeuw Michel	Rappé Willy
Belpaeme Blanche	Remaut Jeanette
Berard-Mouque Julien	Serie Edmond
Billouw Hendrik	Serie Frans
Boulangier Hendrik	Severijns Natalis
Boumans Anne Marie	Soetaert-Versluys
Callewaert-Seys Hilda	Stafford Geoffrey
Carly Ronald	Taverne Sixties
Carton Celina	Thysen B.-Van Coillie G.M.
Claessens-Versluys Herman	Van Acker André
Cleremans André	Van Boxel Felix
Coelus Robert	Van De Wynckel Th.
De Brauwier Jean-Pierre	Van Loo Roland
De Buck-Vandamme E.	Van Vooren Rita
De Donder Fernand-Goethals Rika	Vanbillemont Prosper
De Groote Theophiel	Vandekerckhove Marc
De Loddere Thibault	Vandenberghé Luc
De Mey David	Vandendriessche Gilbert
De Mey Jef	Vandenkerckhove Alexandra
De Rycker Clothilde	Vanhee Roger
De Sutter Emmanuel	Vanmassenove Roger
Debouvry Christel	Vansluys Simonne
Dirickx Kamiel	Vansteene Urbain
Duvivier Paul	Vanwalleghem René-Vandewalle
Eerebout Edgard	Verbeke Frans
Ghevaert Christiane	Verburgh André
Groeneveld-Seynaeve	Verduyve Oscar
Heirwegh Eddy-Bastini	Verstraete Dirk
Herman Gilbert	Victor Willy (Depoorter Germain)
Hermans Germaine	Vyvey Jean
Immo Vyva bvba	Westerlinck René
Jacobsen Jean	Wilmet Eddy
Jansoone R.J.A.	
Kiekens-Sandeke	
Klausing Jef	
Lambrecht Roland	
Laplasse-Beyen H.	
Lievens William	
Law James	
Martinsen Eduardus	
Philips Fernand	
Porta Rosette, Consul van Monaco	
Pottier-Herckens Patriek	
Prinzie Valère	

Aan alle leden die boven het lidgeld van 7 euro een extra steun verleenden, onze oprechte dank en waardering. Deze lijst vermeldt de leden die 12,50 euro en meer als lidgeld betaalden. De steun verruimt de werking van de vereniging. Er kunnen er nog bijkomen. Hartelijk dank vooraf. Deze lijst werd voorlopig afgesloten op 10 maart.

LIMBEURS 2003

Een organisatie van de LIMBURGSE FEDERATIE

Kontaktadres : * Paters Adonsstraat 8 * B-3500 HASSELT
 Tel. +32(0)11/271080 * Fax. +32(0)27004744 * e-mail, limbeurs@limburgse-federatie.be
<http://www.limburgse-federatie.be>

DE LIMBURGSE AQUARIUM - EN TERRARIUMCLUBS ORGANISEREN SAMEN LIMBEURS TE HELCHTEREN – HOUTHALEN

Voor de veertiende maal organiseren de Limburgse aquarium - en terrariumclubs de bekende en drukbezochte LimBeurs. Deze Lim(burgse - ruil - en vak)Beurs is bij de aqua- terra- en vijverliefhebbers uitgegroeid tot een topgebeurtenis. Op de eerste zondag van juli stromen er elk jaar duizenden mensen naar Don Bosco te Helchteren. "LimBeurs is een begrip geworden. Op dit groot omvattende marktgebeuren is het aangenaam vertoeven. De LimBeurs is immers de markt bij uitstek voor alles wat met vissen, terrariumdieren, planten, aquariums, filters verwarmers, decoratiematerialen, voedsel en alles wat direct of indirect met de hobby te maken heeft. Een natuurliefhebber is meestal de bezitter van een tuin met en vijver. De LimBeurs staat ook open voor alles wat hiermee te maken heeft. De LimBeurs is werkelijk een gebeurtenis waar handelaars en liefhebbers met argusogen naar uitkijken.

Zondag 6 juli worden er in Don Bosco te Houthalen - Helchteren andermaal enkele duizenden belangstellende verwacht. Iedereen is welkom tussen 10 en 16 uur. Dan kan er gekocht, verkocht of geruild worden, of gewoon een kijkje komen nemen, en in de gezellig cafetaria met snacks en drank, een hobbypraatje slaan is zonder meer een aanrader.

De toegang bedraagt 1 Euro - kinderen gratis.

Liefhebbers en handelaars worden vriendelijk uitgenodigd tussen 10 en 16 uur om te kopen, verkopen of te ruilen. Een bezoek aan LimBeurs 2003 kan geen liefhebber onaangeroerd laten.

Wilt u meewerken als standhouder neemt dan contact op 25/06/03 bij een van de onderstaande nummers: (0032)(0)11/271080

RESERVEREN : Via e-mail: limbeurs@limburgse-federatie.be
 Telefoon: (0032) (0)11/271080 - of fax naar (0032) (0)27004744

INFO : <http://www.limburgse-federatie.be/LIMBEURS/limb.htm>
 Voor reservatie: <http://www.limburgse-federatie.be/LIMBEURS/invulformulier.htm>
 E-mail: limbeurs@limburgse-federatie.be

LIMBURGSE FEDERATIE

AQUA NOORD LIMBURG - BLACK MOLLY GENK - COLISA MOL - MARONI MAASEIK -
 ORKA'S KWAADMECHELEN - TANICHTHYS HASSELT - ZILVERHAAI BERINGEN

Aanvoer van zeebiologisch materiaal van 08/10/02 tot en met 21/03/03.

13/12	0.191: 1 kleine octopus.	1 vijfdradige meun
	0.190: 2 gewone zeesterren,	en 20 garnalen.
	1 wijting, 1 Noordzeekrab,	28.01 0.29: 1 zeedonderpad.
	4 heremietkreeften,	11/02 0.191: 1 mammoettand.
	1 grote zeenaald, 3 pladijzen.	14/02 0.191: 1 kleine octopus.
14/12	0.190: 1 grote pieterman, 1 tong,	25/02 0.152: 1 dodemansduim
	2 pladijzen, 10 wijde mantel-	en zeeanemonen.
	schelpen, 2 grote mantelschelpen,	? 0.20: 1 snotolf en 2 tarbotten.
	5 heremietkreeften, 6 wulken,	10/03 0.316: 1 Europese zee kreeft.
	4 gewone zeeappels en	21/03 0.20: 1 zeedonderpad,
	10 zonnesterren.	1 vijfdradige meun en
	0.191: 1 ruig krabbetje.	1 Noordzeekrab.
21/12	0.191: 1 driedradige meun.	
	0.152: visvoer.	
22/12	0.152: visvoer.	
28/12	Geoffrey Stafford: 1 fint,	
	1 steenbolk, 40 kleine haringen	
	en 6 vijfdradige meunen.	
	0.533: 20 krabbetjes,	
	2 zeedonderpadden, 2 pladijzen	
	en 1 harnasmantetje.	
07/01	0.100: visvoer.	
21/01	0.533: 4 zeedonderpadden,	

**WE DANKEN HIERBIJ VAN HARTE EN OPRECHT ALLE REDERS, SCHIPPERS,
BEMANNINGEN EN PARTICULIEREN VOOR HUN ONBAATZUCHTIGE INZET
VOOR HET NOORDZEE-AQUARIUM**

ONS GAZETJE

1. **Kunsttentoonstelling met wedstrijd**

Thema: Zee en Visserij

Wanneer? Van 30 augustus 2003 tot 6 september.

De dag van het Visserijfeest in Oostende is gepland op 6 september 2003.

Waar? Bestuursgebouw vismijn Oostende

Organisatie: V.N.A.O. in samenwerking met de Cultuurdienst

Nadere inlichtingen in ons volgend tijdschrift.

---

2. We plannen een **groepsdagreis** met bus en boot naar **Greenwich** in Engeland, waarschijnlijk op dinsdag 26 augustus 2003

Bezoek aan het Maritiem museum en het beroemde zeilschip Cutty Sark alsook aan het stadje Greenwich zelf.

---

3. In samenwerking met de Strandwerkgroep wordt er gewerkt aan de uitgave van een boek "**Zeevissengids van België**". Het stadsbestuur voorziet de twee verenigingen van een subsidie daarvoor. Eind dit jaar verschijnt het boek.

---

4. De Vriendenkring verleent medewerking aan de vierdaagse van **Oostende voor Anker** van 22 mei tot 25 mei en ook zijn we er op het Visserijfeest van 6 september en de garnaalpelwedstrijd op 14 september.

---

5. Er zijn twee aanvragen voor **windmolens op de Thortonbank**

1. ZEPHYR (SPE en Shell) 110 windmolens, vermogen 300 megawatt

2. C-POWER (Interelectra en Turbowinds) 60 molens vermogen 260 megawatt

De beslissing daarover is waarschijnlijk voor na de verkiezingen van 18 mei.

---

6. Onze **secretaris, Eddy Eneman**, slaagde met **grote onderscheiding in een bevorderingsexamen**. Proficiat Eddy. Tevens moesten we onze Eddy een maand missen in het Aquarium omdat hij wegens een werkongeval een rugletsel opliep. We hopen en we wensen natuurlijk dat hij volkomen herstelt.

---

7. Over zeevogels als **olieslachtoffers van de Tricolore** hebben we nog geen inlichtingen met juiste gegevens. Volgende keer misschien meer daarover.

---

8. Leden die nog het **lidgeld 2003** vergeten hebben te betalen storten 7 euro op rek. 280-0706209-86 van Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende. Uw lidmaatschap is de daadwerkelijke steun voor de vereniging.